

bamanankan

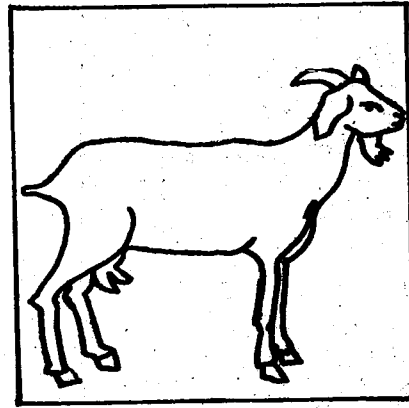
jate

0 1 2

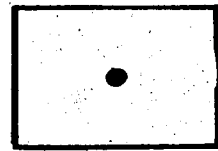
3 4 5 6

7 8 9

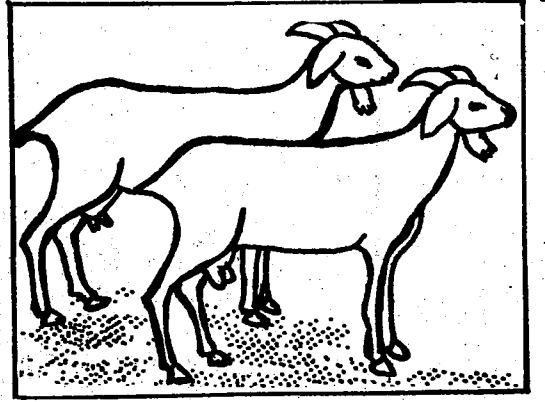
balikukalan sèriwusida
ka sèbëndila yòrò
b.p. 62
bamakò

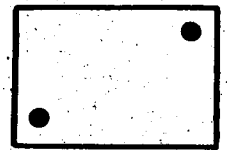
ba 1

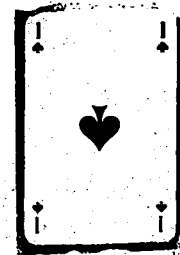
1

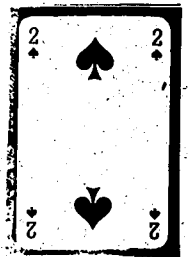
ba 2

2

1

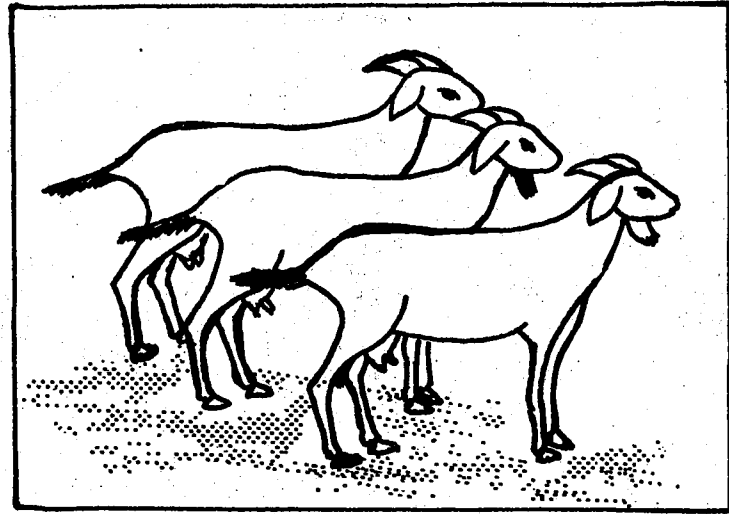

2

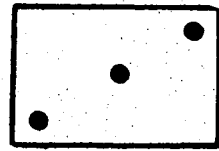
1 _____

2 _____

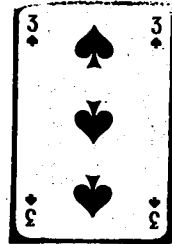
2

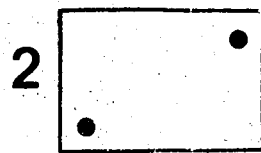
ba 3

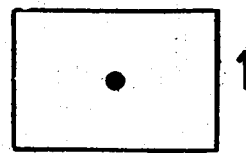
3

3

2

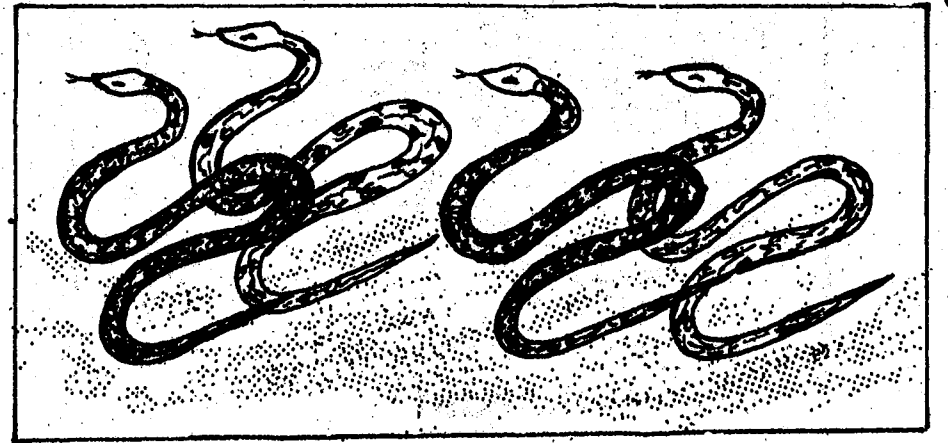

1

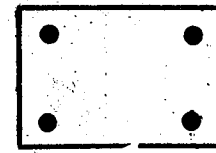
3

1 2

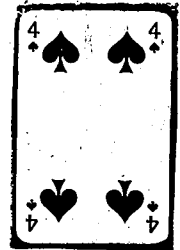
3

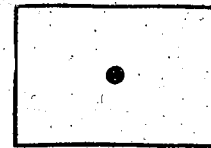
sa 4

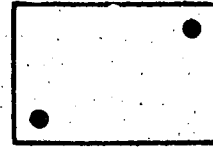
4

4

1

2

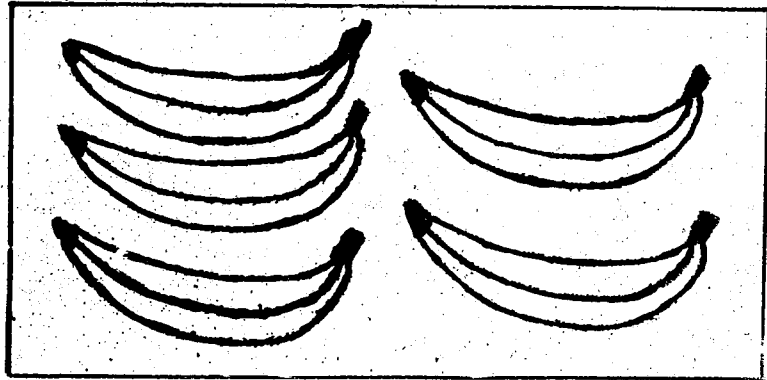

3

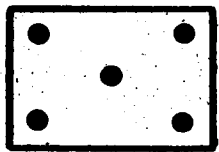
4

2 3

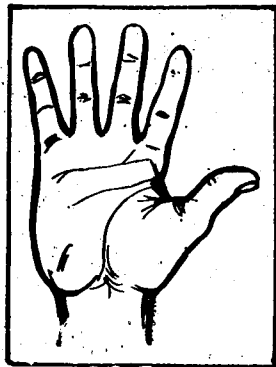
4

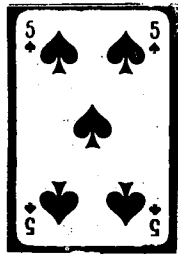
namasa 5

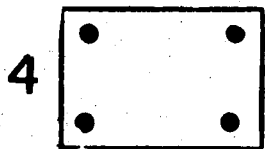
5

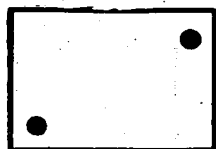
5

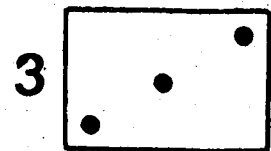
5

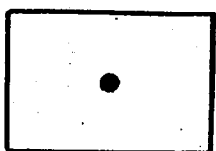
4

2

3

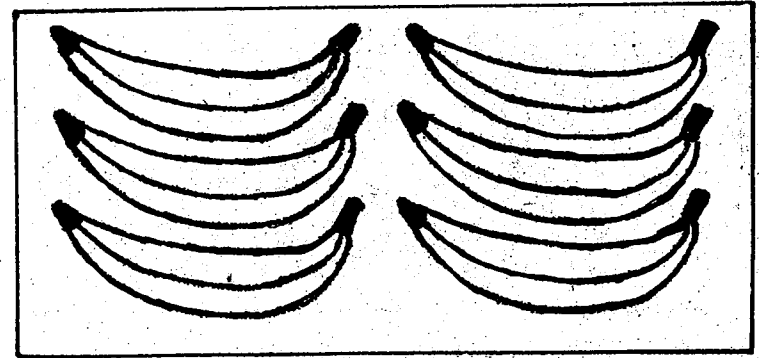

1

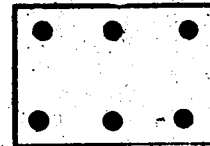
5

1 3 4

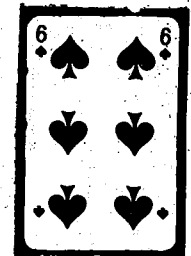
5

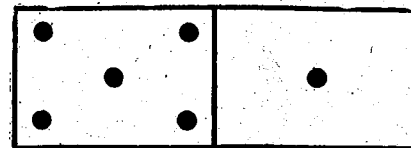
namasa 6

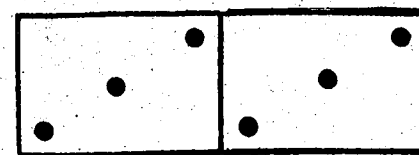
6

6

6

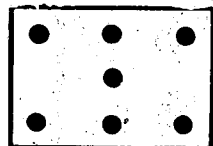
6

6

4 5

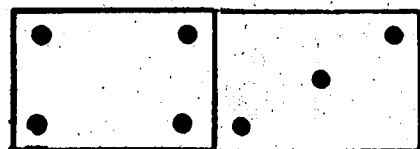
misi 7

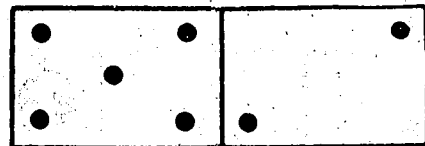
7

7

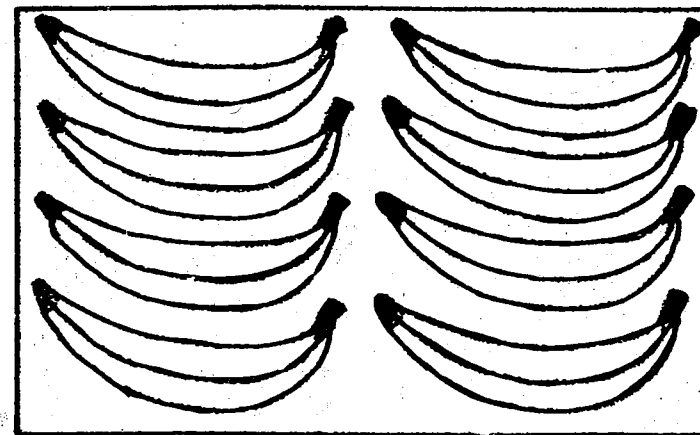
7

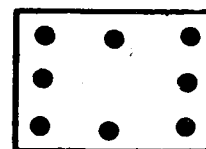
7

7

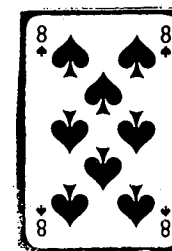
5 6

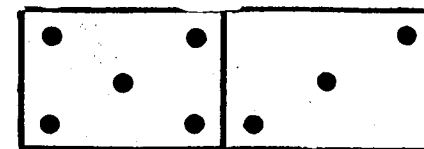
namasa 8

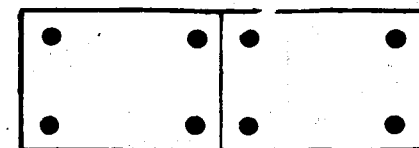
8

8

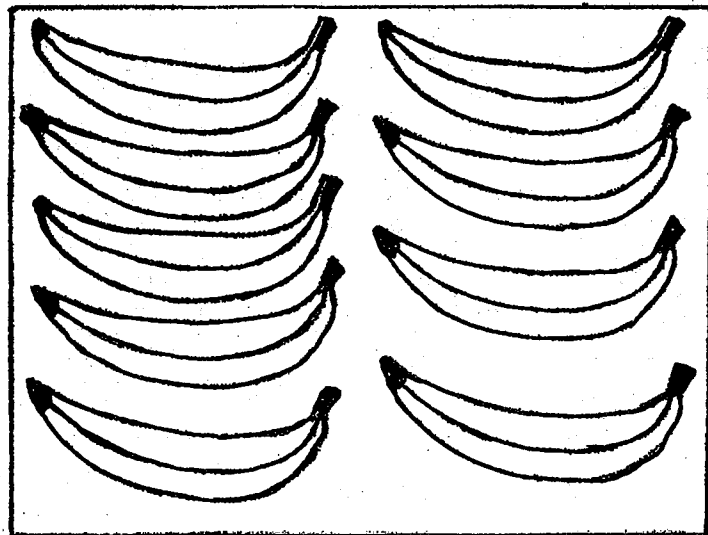
8

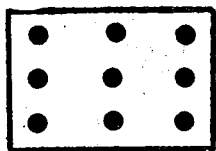
8

8

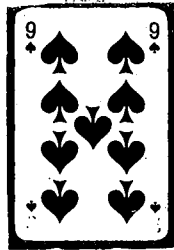
6 7

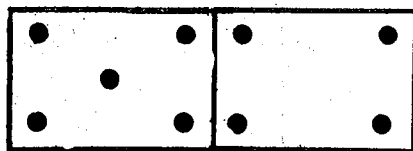
namasa 9

9

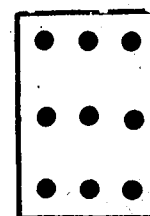
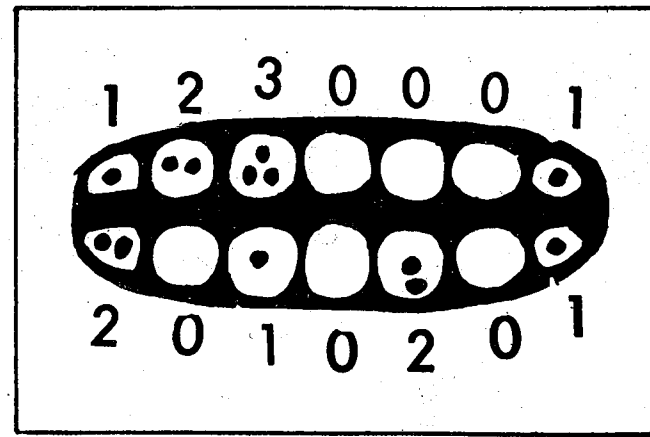
9

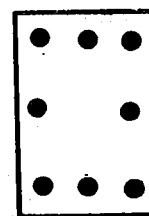
9

9

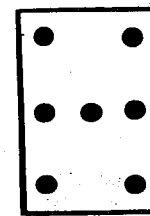
7 8

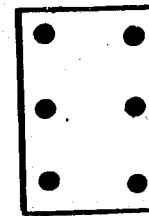
9

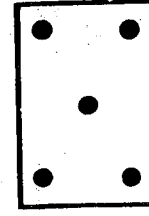
8

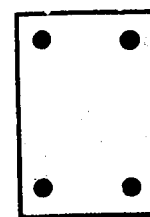
7

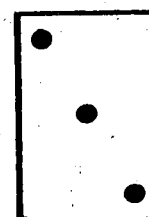
6

5

4

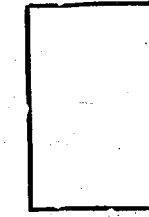
3

2

1

0

0

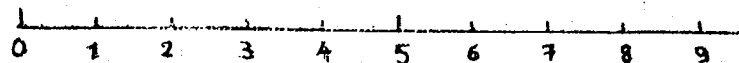
0

7 8 9

0 1 2

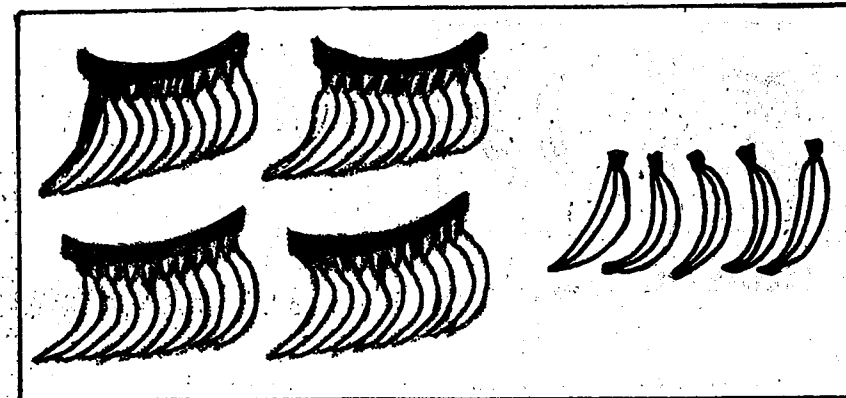
3 4 5 6

7 8 9

1 2 3 4 5

6 7 8 9 0

namasa bi 4 ani 5

bi : ani

4 : 5

namasa 45

namasa bi 3 ani 8

bi : ani

3 : 8

namasa 38

namasa 62

bi : ani

6 : 2

namasa bi 6 ani 2

namasa bi 4

namasa bi 4 ani 0

bi : ani

4 : 0

namasa 40

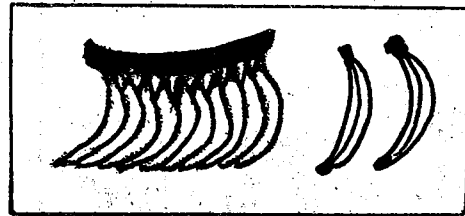
namasa 90

bi : ani

9 : 0

namasa bi 9 ani 0

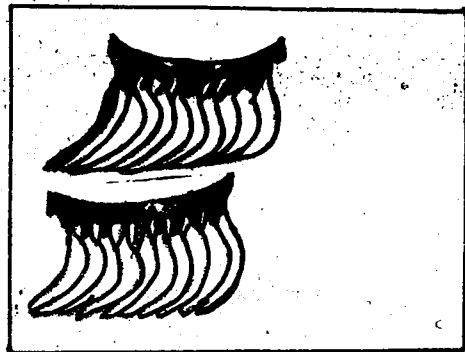
namasa bi 9

namasa 12

bi : ani

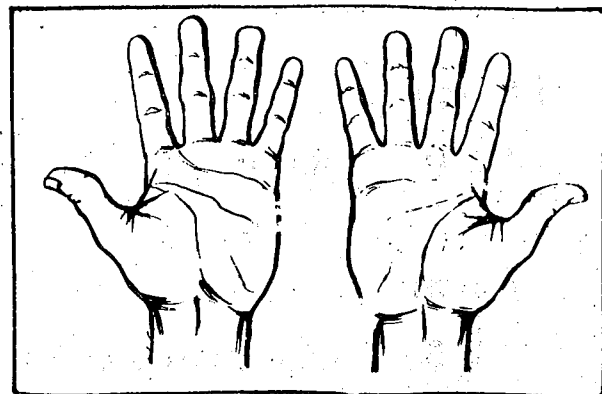
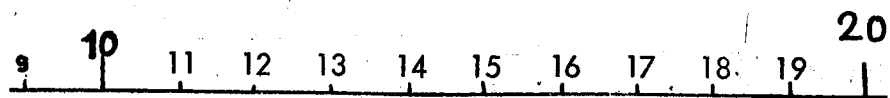
1 : 2

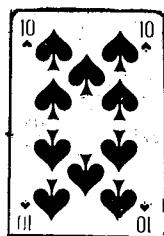
namasa 20

bi : ani

2 : 0

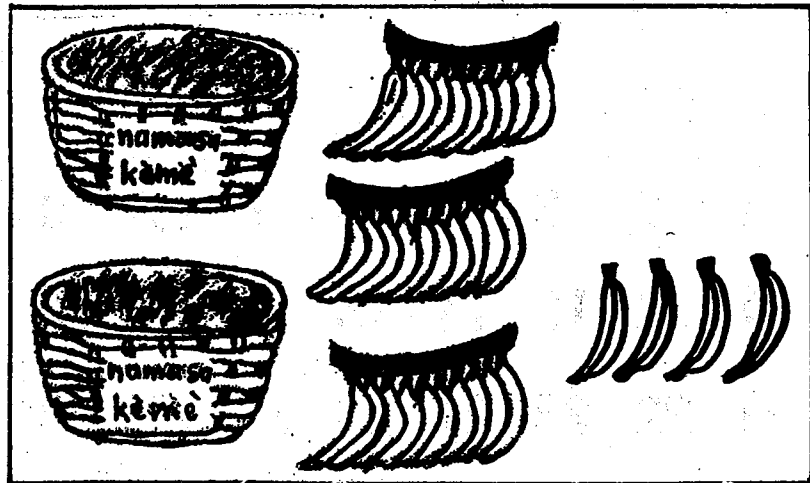

10

10

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
90	91	92	93	94	95	96	97	98	99

kème 2 ni bi 3 ni 4

kème : bi : ani

2 : 3 : 4

namasa 234

namasa kème 9 ani bi 9 ani 9

kème : bi : ani

9 : 9 : 9

namasa 999

namasa 462

kème : bi : ani

4 : 6 : 2

namasa kème 4 ani bi 6 ani 2

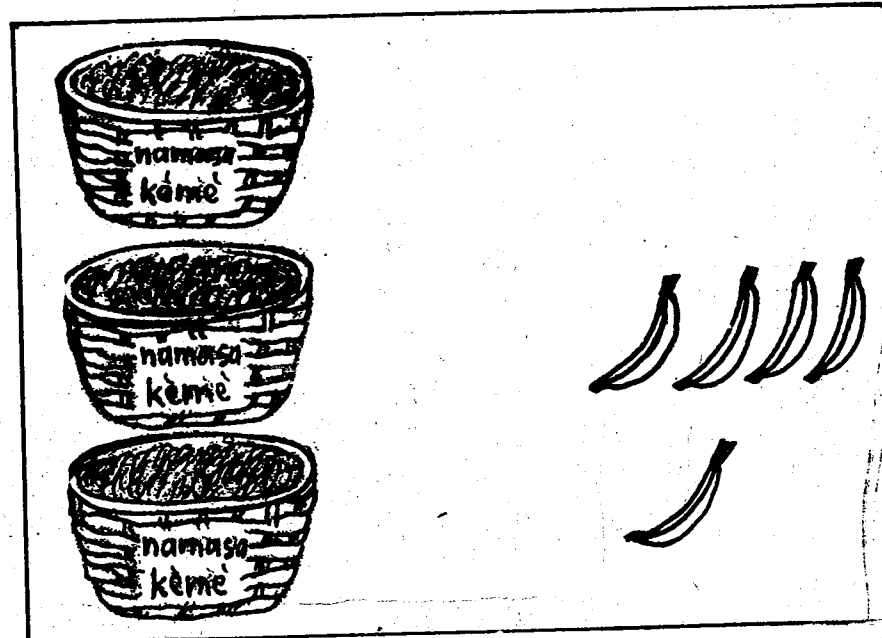
namasa 140

kème : bi : ani

1 : 4 : 0

namasa kème 1 ani bi 4 ani 0

namasa kème ani bi 4

kème 3 ni 5

kème 3 ni bi 0 ni 5

kème : bi : ani

3 : 0 : 5

namasa 305

namasa 500

kème : bi : ani

5 : 0 : 0

namasa kème 5 ni bi 0 ni 0

namasa kème 5

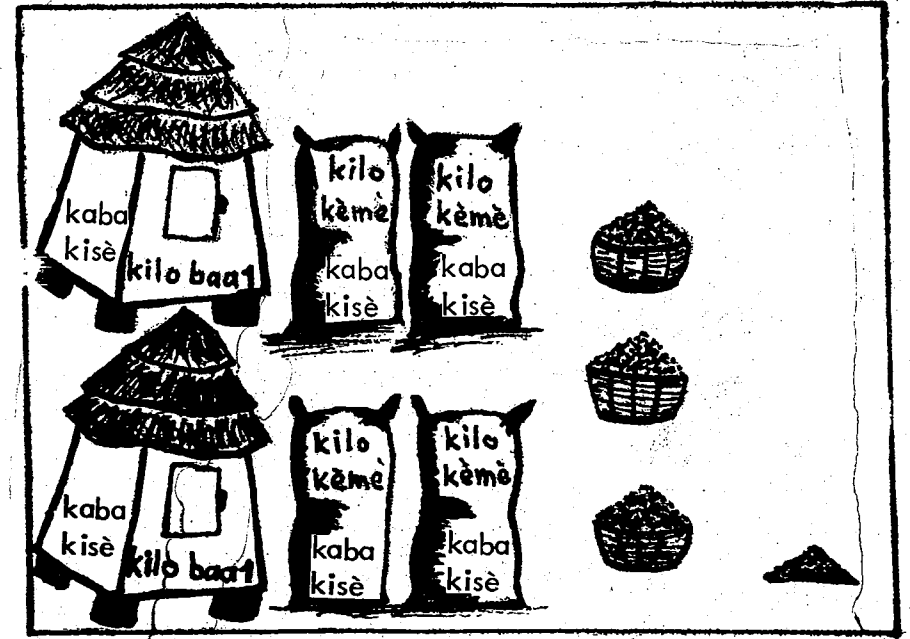
namasa kème

kème : bi : ani

1 : 0 : 0

namasa 100

100	101	102	103	104	105	106	107	108	109
110	111	112	113	114	115	116	117	118	119
120	121	122	123	124	125	126	127	128	129
130	131	132	133	134	135	136	137	138	139
140	141	142	143	144	145	146	147	148	149
150	151	152	153	154	155	156	157	158	159
.....
190	191	192	193	194	195	196	197	198	199
200	201	202	203	204	205	206	207	208	209
210	211	212	213	214	215	216	217	218	219
220	221	222	223	224	225	226	227	228	229
.....
290	291	292	293	294	295	296	297	298	299
300	301	302	303	304	305	306	307	308	309
310	311	312	313	314	315	316	317	318	319
.....
440	441	442	443	444	445	446	447	448	449
450	451	452	453	454	455	456	457	458	459
460	461	462	463	464	465	466	467	468	469
.....
580	581	582	583	584	585	586	587	588	589
590	591	592	593	594	595	596	597	598	599
600	601	602	603	604	605	606	607	608	609
.....
720	721	722	723	724	725	726	727	728	729
730	731	732	733	734	735	736	737	738	739
.....
800	801	802	803	804	805	806	807	808	809
810	811	812	813	814	815	816	817	818	819
.....
960	961	962	963	964	965	966	967	968	969
970	971	972	973	974	975	976	977	978	979
980	981	982	983	984	985	986	987	988	989
990	991	992	993	994	995	996	997	998	999

baa 2 ni kèmè 4 ni bi 3 ni 5

baa : kèmè : bi : ani
 2 : 4 : 3 : 5

kaba kisè kilo 2435

kaba kisè kilo 9243

baa : kèmè : bi : ani
 9 : 2 : 4 : 3

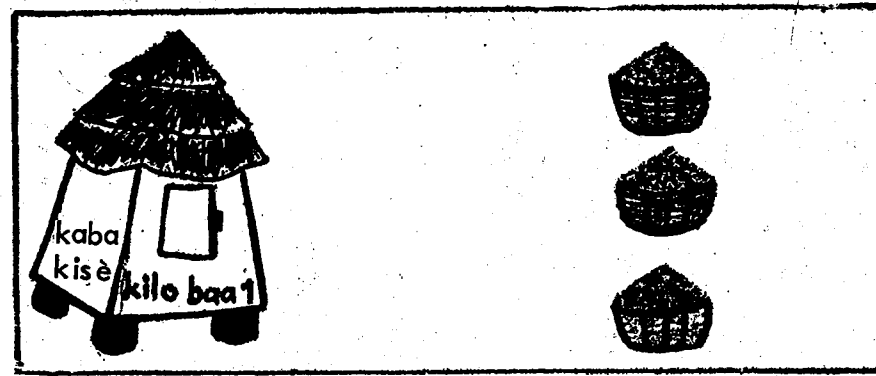
kilo baa 9 ni kèmè 2 ni bi 4 ni 3

kaba kisè kilo baa 3 ni kèmè 4 ni kilo 6

walima : kilo baa 3 ni kèmè 4 ni bi 0 ni kilo 6

baa : kèmè : bi : ani
 3 : 4 : 0 : 6

kaba kisè kilo 3406

baa 1 ni

bi 3

baa 1 ni kè mè 0 ni bi 3 ni 0

baa	:	kè mè	:	bi	:	ani
1	:	0	:	3	:	0

kaba kisè kilo 1030

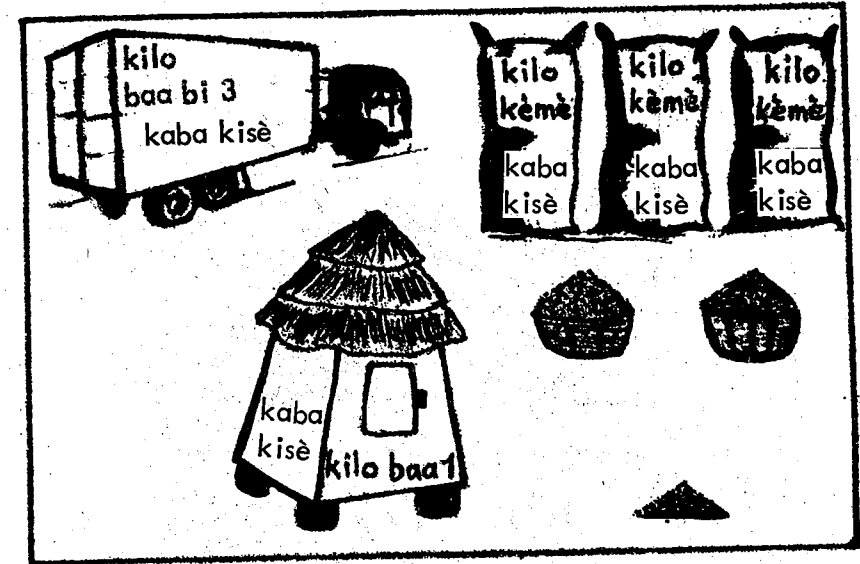
kaba kisè kilo baa 3
walima : kilo baa 3 ni kè mè 0 ni bi 0 ni 0

baa	:	kè mè	:	bi	:	ani
3	:	0	:	0	:	0

kaba kisè kilo 3000

i k'i dege a la :

kilo 4 345 misi 1 263 saga 2 829 dalasi 9 843

baa bi 3 ni 1 ani 325

baa	:	ni	:	ani
bi	:	ni	:	kè mè
3	:	1	:	3
			:	bi
			:	ni
			:	3
			:	2
			:	5

kaba kisè kilo 31 325

dòrò mè baa bi 4

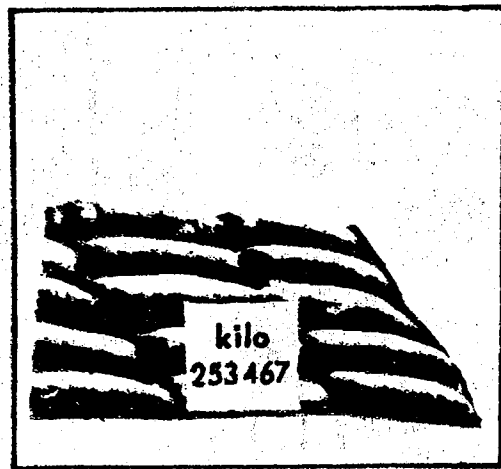
walima : baa bi 4 ni 0 ani kè mè 0 ni bi 0 ani 0

baa	:	ani
bi	:	ni
4	:	0
	:	kè mè
	:	bi
	:	ni
	:	0
	:	0
	:	0

dòrò mè 40 000

i k'i dege a la :

kilo baa bi 6 ni 5 ani kilo kè mè 4 ni bi 8 ni 9
kilo 88 423 dòrò mè baa 45 dòrò mè 90 000

kilo 253467

baa			ani		
kèmè	bi	ni	kèmè	bi	ni
2	5	3	4	6	7

baa kè m è 2 ni bi 5 ni 3 ani kilo kè m è 4 ni bi 6 ni 7

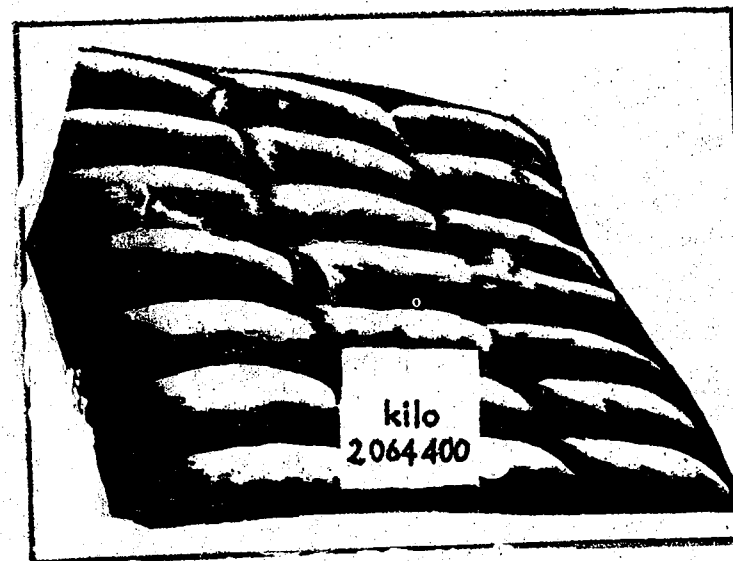
kilo baa kè m è 4 ni bi 9 ani kilo bi 5
walima : baa kè m è 4 ni bi 9 ni 0 ani kè m è 0 ni bi 5 ni 0

baa			ani		
kèmè	bi	ni	kèmè	bi	ni
4	9	0	0	5	0

kilo 490050

i k'i dege a la :

dò r ò m è baa kè m è 4 ni bi 3 ani dò r ò m è 5
241 396 428 005 baa kè m è 9

kilo 2064400

miliyòn	baa			ani		
	kèmè	bi	ni	kèmè	bi	ni
	2	0	6	4	4	0

kilo miliyòn 2 ani baa bi 6 ni 4 ani kilo kè m è 4

miliyòn 5

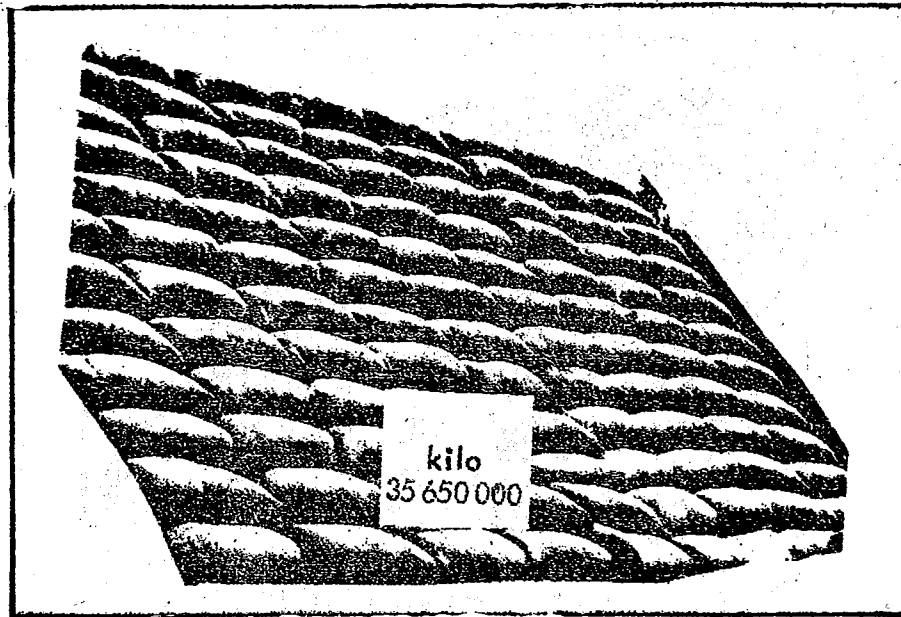
miliyòn	baa			ani			5000000
	kèmè	bi	ni	kèmè	bi	ni	
	5	0	0	0	0	0	

miliyòn 5 ni baa 436 ni 344

5 436 344

i k'i dege a la :

4364223 6020110
miliyòn 1

kilo 35 650 000

miliyòn	baa	ani
bi : ni	kèmè : bi : ni	kèmè : bi : ni
3 : 5	6 : 5 : 0	0 : 0 : 0

miliyòn bi 3 ni 5 ani baa kèchè 6 ni bi 5

miliyòn kèchè 3

miliyòn	baa	ani
kèmè : bi : ni	kèmè : bi : ni	kèmè : bi : ni
3 : 0 : 0	0 : 0 : 0	0 : 0 : 0

miliyòn 422 ni baa 350

300 000 000

422 350 000

i k'i dege a la :

miliyòn kèchè 3 ni bi 5 ni baa kèchè 2

150 235 125

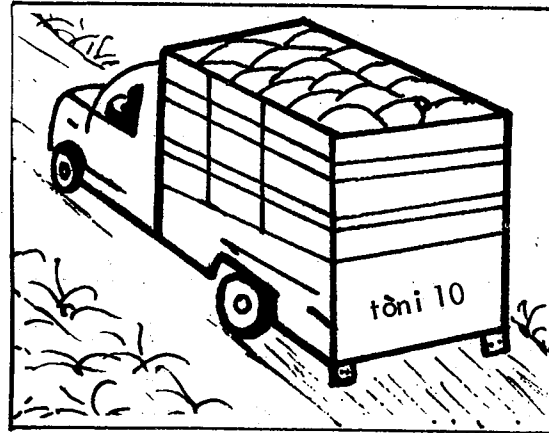
35 060 000

5 001 315

wari sòròta basikili da la

ni tiga kilo 1 kàra dòròchè 12 ye

kilo dòròchè	kilo dòròchè	kilo dòròchè	kilo dòròchè
1	12	31	372
2	24	32	384
3	36	33	396
4	48	34	408
5	60	35	420
6	72	36	432
7	84	37	444
8	96	38	456
9	108	39	468
10	120	40	480
11	132	41	492
12	144	42	504
13	156	43	516
14	168	44	528
15	180	45	540
16	192	46	552
17	204	47	564
18	216	48	576
19	228	49	588
20	240	50	600
21	252	51	612
22	264	52	624
23	276	53	636
24	288	54	648
25	300	55	660
26	312	56	672
27	324	57	684
28	336	58	696
29	348	59	708
30	360	60	720
		61	732
		62	744
		63	756
		64	768
		65	780
		66	792
		67	804
		68	816
		69	828
		70	840
		71	852
		72	864
		73	876
		74	888
		75	900
		76	912
		77	924
		78	936
		79	948
		80	960
		81	972
		82	984
		83	996
		84	1 008
		85	1 020
		86	1 032
		87	1 044
		88	1 056
		89	1 068
		90	1 080
		91	1 092
		92	1 104
		93	1 116
		94	1 128
		95	1 140
		96	1 152
		97	1 164
		98	1 176
		99	1 188
		100	1 200
		200	2 400
		300	3 600
		400	4 800
		500	6 000
		600	7 200
		700	8 400
		800	9 600
		900	10 800
		1000	12 000

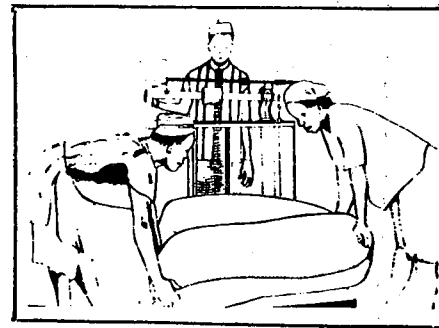

tòni

ni mobili kònò doni
girinya bè fò,
a bè fò ko
tiga tòni 5,
walima
nyò tòni 10
de kèra ka mobili fa.

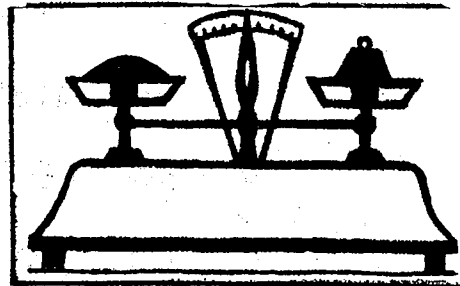
kilo

ni tiga bilala basikili la,
a girinya bè fò ko
tiga kilo 255,
walima
tiga kilo 850.

garamu

ni sogo girinya bè fò,
a bè fò ko
garamu 275,
walima
garamu 950.

o la, i k'a dòn ko :

walima tòni 1 ye kilo baa 1 ye
tòni 1 = kilo 1000

walima kilo 1 ye garamu baa 1 ye
kilo 1 = garamu 1000

n'a fòra ko tòni 2 ni kilo 750, o ye kilo 2750 ye.

n'a fòra ko kilo 4 ni garamu 300, o ye garamu 4 300 ye.

mètèrè

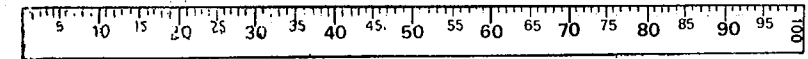

ni bagi bè san, a bè
suma ni mètèrè ye.

nònkòn 2 nyògòn de
bè bò mètèrè 1 na.

mètèrè bè tila tila
kèmè ye.

o tila 1 tògò ko
santimètèrè.

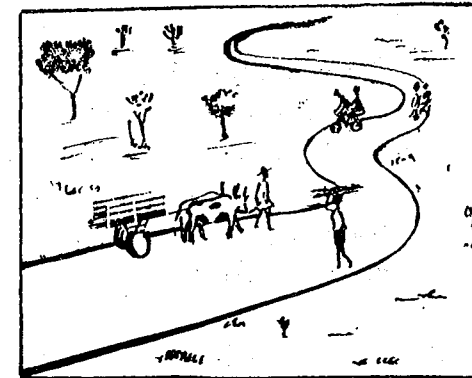

o la, i k'a dòn ko :

mètèrè 1 ye santimètèrè 100 ye
mètèrè 1 = santimètèrè 100
santimètèrè 100 = mètèrè 1

n'a fòra ko mètèrè 1 ni santimètèrè 40,
o ye santimètèrè 140 ye.

kilomètèrè

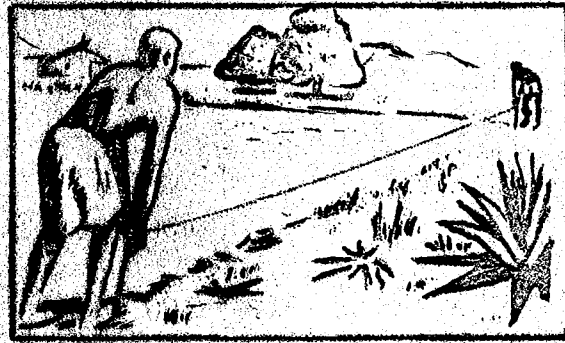
ni mògò taamana,
ka bò dugu dò la,
ka se dugu dò ma,
a bè fò ko
a ye kilomètèrè 9 taama,
walima
kilomètèrè 13.

o la, i k'a dòn ko :

walima kilomètèrè 1 = mètèrè 1000
mètèrè 1000 = kilomètèrè 1

n'a fòra ko kilomètèrè 3 ni mètèrè 600,
o ye mètèrè 3600 ye.

taari

n'i b'a fè,
i ka foro ka kè
taari kelen ye,
i b'a kè
kare lakika ye,
k'a kèrè naani
kelen kelen kè
mètèrè 100 ye,
k'a seleke naani
latilen konyuman.

o mana kè, i ka foro bèna taari kelen bò.

mètèrèkènè

ni du kònòna walima sojò yòrò bè suma, a bè fò ko
du kònòna bè mètèrèkènè 600 bò,
walima
sojò yòrò bè mètèrèkènè 50 bò.

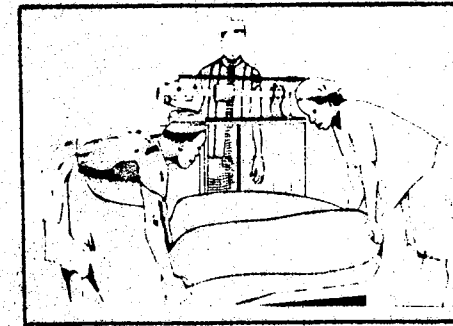

ni kare lakika kèra,
n'a kèrè 4 kelen kelen
ye mètèrè 1 bò,
n'a seleke naani
latilennen bè konyuman,
o de ye mètèrèkènè 1 ye.

o la, i k'a dòn ko :

taari 1 = mètèrèkènè 10000
walima mètèrèkènè 10000 = taari 1

kafoli

madi taara ni tiga ye
basikili da la. a ye
dòròmè 3241 sòrò.
a dògòkè fana taara,
ka dòròmè 3057 sòrò.
o mógò fila ye
dòròmè joli sòrò ?

n'an b'a fè k'o dòn, fo an ka kafoli de kè, k'a fò :
dòròmè 3241 ani dòròmè 3057, o ye joli ye ?
walima : dòròmè 3241 + dòròmè 3057 = joli ?

jateminè :
$$\begin{array}{r} 3241 \\ + 3057 \\ \hline \end{array}$$

	baa	:	kèmè	:	bi	:	kelen
	3	:	2	:	4	:	1
+	3	:	0	:	5	:	7
=	6	:	2	:	9	:	8

i b'a fò :
1 ani 7, o ye 8 ye, ka 8 sèbèn 7 jukòrò
4 ani 5, o ye 9 ye, ka 9 sèbèn 5 jukòrò
2 ani 0, o ye 2 ye, ka 2 sèbèn 0 jukòrò
3 ani 3, o ye 6 ye, ka 6 sèbèn 3 jukòrò

jaabi : $3241 + 3057 = 6298$
o mógò fila ye dòròmè 6298 sòrò.

i yèrè k'a lajè :	$\begin{array}{r} 322 \\ + 431 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 640 \\ + 343 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 1437 \\ + 2521 \\ \hline \end{array}$
-------------------	---	---	---

$2311 + 1432 =$ $10432 + 23045 =$

n'i b'a fè k'a dòn ni fili ma kè, olu jaabi bè nyè 51 la.

kafoli

madi ka du kòndò mògò naani
 ka tiga sanna nyinan.
 fòlò ta bènna kilo 1 023 ma.
 filanan ta bènna kilo 2 312 ma.
 sabanan ta bènna kilo 530 ma.
 naaninan ta bènna kilo 1 102 ma.
 tiga kilo joli sanna nyinan,
 ka bɔ madi ka du kòndò ?

kafoli : $1\ 023 + 2\ 312 + 530 + 1\ 102 = \text{joli ?}$

jateminè :

- 3 ni 2 ni 0 ni 2, o ye 7 ye.
- 7 bè sèbèn kelenw ka so.
- 2 ni 1 ni 3 ni 0, o ye 6 ye.
- 6 bè sèbèn biw ka so.
- 0 ni 3 ni 5 ni 1, o ye 9 ye.
- 9 bè sèbèn kèmèw ka so.
- 1 ni 2 ni 1, o ye 4 ye.
- 4 bè sèbèn baaw ka so.

$$\begin{array}{r} 1023 \\ 2312 \\ 530 \\ + 1102 \\ \hline 4967 \end{array}$$

jaabi : $1\ 023 + 2\ 312 + 530 + 1\ 102 = 4\ 967$
 tiga kilo 4 967 sanna, ka bɔ madi ka du kòndò.

i yèrè k'a lajè :	422	2421	25 210
	5 124	14 312	12 421
	1 002	+ 1 122	1 235
	+ 1 030	=	+ 121
	=		=

$1\ 041 + 3\ 122 = 12\ 432 + 1\ 220 + 1\ 021 + 2\ 005 =$

olu jaabi bè nyè 51 la.

laadilikan n'i bè jateminè kè, i k'i jija tuma o tuma,
 ka jatedenw sèbèn nyògòn jukòrò konyuman,
 jateden kelen kelen ka kè a ka so kòndò.

kafoli

bubakari ka tiga kilo 2467
 sanna nyinan. a dògòkè ta
 kèra kilo 3628 ye. o mògò fila
 lajèlen ta kèra kilo joli ye ?

kafoli : $2\ 467 + 3\ 628 = \text{joli ?}$

baa : kèmè : bi : kelen

jateminè :

- kelenw ka so : 7 ni 8 ye 15 ye.
- 15 ye jateden fila ye. jateden fila tè se ka sigi so kelen kòndò.
- o la, 5 bè sèbèn 8 jukòrò. bawo, o ye kelen kelen jate ye.
- 1 ye bi bi jate ye. o bè kafo biw kan.
- biw ka so : 1 kafolen ani 6 ani 2, o ye 9 ye.
- 9 bè sèbèn 2 jukòrò.
- kèmèw ka so : 4 ni 6 ye 10 ye. 10 ye jateden fila ye.
- olu tè se ka sigi so kelen kòndò. o la, 0 bè sèbèn 6 jukòrò. bawo, o ye kèmè kèmè jate ye.
- 1 ye baa jate ye. o bè kafo baaw kan.
- baaw ka so : 1 kafolen ani 2 ni 3, o ye 6 ye.
- 6 bè sèbèn 3 jukòrò.

$$\begin{array}{r} \begin{array}{c} 1 \\ 2 \end{array} \begin{array}{c} \vdots \\ \vdots \end{array} \begin{array}{c} 4 \\ 6 \end{array} \begin{array}{c} \vdots \\ \vdots \end{array} \begin{array}{c} 7 \\ 8 \end{array} \\ + \begin{array}{c} 3 \\ 6 \end{array} \begin{array}{c} \vdots \\ \vdots \end{array} \begin{array}{c} 2 \\ 2 \end{array} \begin{array}{c} \vdots \\ \vdots \end{array} \begin{array}{c} 8 \\ 5 \end{array} \\ \hline \begin{array}{c} 6 \\ 9 \end{array} \begin{array}{c} \vdots \\ \vdots \end{array} \begin{array}{c} 0 \\ 5 \end{array} \begin{array}{c} \vdots \\ \vdots \end{array} \begin{array}{c} \\ \end{array} \end{array}$$

jaabi : $2\ 467 + 3\ 628 = 6\ 095$
 mògò fila lajèlen ta kèra kilo 6095 ye.

i yèrè k'a lajè :	635	4562	12 468
	+ 346	+ 3829	+ 19612
	=	=	=

$2\ 535 + 1\ 615 = 3\ 922 + 1\ 283 =$

olu jaabi bè nyè 51 la.

i k'i jija tuma o tuma, ka jatedenw sèbèn
 nyògòn jukòrò konyuman, jateden
 kelen kelen ka kè a ka so kòndò.

kafoli

musa ka tiga tilala naani ye
ka sigi basikili kan.
sinyè fòlò kèra kilo 845 ye.
sinyè filanan kèra kilo 616 ye.
sinyè sabanan kèra kilo 928 ye.
sinyè naaninan kèra kilo 754 ye.
musa ka tiga kèra kilo joli ye ?

$$\text{kafoli : } 845 + 616 + 928 + 754 = \text{joli ?}$$

jateminè : i b'a fò

- 5 ni 6 ye 11 ye. 11 ni 8 ye 19 ye.

19 ni 4 ye 23 ye. 3 bè sèbèn,
2 bè kafo numan fè taw kan.

- 2 kafolen ni 4 ye 6 ye. 6 ni 1
ye 7 ye. 7 ni 2 ye 9 ye. 9 ni

5 ye 14 ye. 4 bè sèbèn,
1 bè kafo numan fè taw kan.

- 1 kafolen ni 8 ye 9 ye. 9 ni
6 ye 15 ye. 15 ni 9 ye 24 ye.

24 ni 7 ye 31 ye. 1 bè sèbèn,
3 bè kafo numan fè taw kan.

- 3 kafolen ye 3 ye. 3 bè sèbèn.

$$\text{jaabi : } 845 + 616 + 928 + 754 = 3143$$

musa ka tiga kèra kilo 3143 ye.

$$\text{i yèrè k'a lajè : } 451 + 327 + 632 =$$

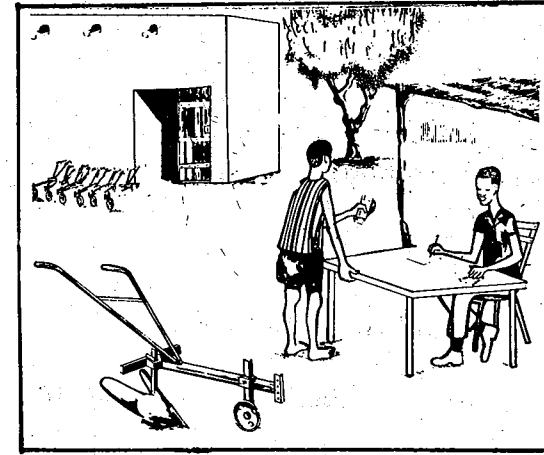
$$932 + 143 + 1213 + 429 =$$

olu jaabi bè nyè 51 la.

n'i sera k'o faamuya, o ye kafoli nyèdànnen ye i fè.
o tuma, i yèrè bè se k'i ka tiga sannènw jate, walima
wari sòròlèn, walima fèn o fèn, n'u ka kan ka kafo
nyègòn kan k'u jate dòn.

$$\begin{array}{r} \\ \\ \\ \\ \\ \hline 3 \end{array}$$

dòbòli

madi ye dòròmè 18 485
sòrò figasan yòrò la.
dòròmè 6 342 bòra a la,
ka juru sara.

a tò.tora joli ye madi
bolo ?

n'an b'a fè k'o dòn, fo an ka dòbòli de kè, k'a fò :

18 485, 6 342 mana bò a la, a tò ye joli ye ?

$$\text{walima : } 18485 - 6342 = \text{joli ?}$$

jateminè :

- kelenw ka so :

2 bòlèn 5 la, o ye 3 ye.

3 bè sèbèn 2 jukòrò.

- biw ka so :

4 bòlèn 8 la, o ye 4 ye.

4 bè sèbèn 4 jukòrò.

- kèmèw ka so :

3 bòlèn 4 la, o ye 1 ye. 1 bè sèbèn 3 jukòrò.

- baaw ka so :

6 bòlèn 8 la, o ye 2 ye. 2 bè sèbèn 6 jukòrò.

- baa biw ka so :

0 bòlèn 1 na, o ye 1 ye. 1 bè sèbèn 1 jukòrò.

$$\text{jaabi : } 18485 - 6342 = 12143$$

dòròmè 12 143 tora madi bolo.

$$\text{i yèrè k'a lajè : } 947$$

$$- 632$$

$$\hline$$

$$1852$$

$$- 1441$$

$$\hline$$

$$4321$$

$$- 2210$$

$$\hline$$

$$12530 - 1420 =$$

$$847 - 723 =$$

olu jaabi bè nyè 51 la.

dòbòli

madi muso ka jaba sanna,
ka dòròmè 683 sòrò.
dòròmè 246 bɔra a la
ka gesedala sara.
a tò tora joli ye madi muso bolo ?

dòbòli : $683 - 246 = \text{joli ?}$

jateminè :

- kelenw ka so : 6 bɔlen 3 la, o tɛ se ka kè. o la, i b'a kè, i n'a fè, i bè kelen ta biw ka so, k'o wɛ. o ye tan ye. tan bè kafo 3 kan, k'a kè 13 ye. 6 bɔlen 13 la, o ye 7 ye. 7 bè sèbèn 6 jukòrò. an min farala san fè jate kan, o ye kelen faralen ye jiw kan. o dun ka kan ka bɔ a la sa. o kama, kelen bè kafo bi bɔtaw kan duguma fan fè.
- biw ka so : 4 ni 1 kafolen, o ye 5 ye. 5 bɔlen 8 la, o ye 3 ye. 3 bè sèbèn 4 jukòrò.
- kèmèw ka so : 2 bɔlen 6 la, o ye 4 ye. 4 bè sèbèn 2 jukòrò.

jaabi : $683 - 246 = 437$
dòròmè 437 tora madi muso bolo.

i yèrè k'a lajè :	741	850	636
	- 329	- 223	- 444
	=	=	=

$1246 - 128 =$ $3237 - 1166 =$
olu jaabi bè nyè 51 la.

i k'i jija tuma o tuma, ka jatadenw sèbèn nyògòn jukòrò konyuman, jataden kelen kelen ka kè a ka so kòndò.

kèmè	:	bi	:	kelen
6	:	8	:	(1)3
- 2	:	4 ⁺¹	:	6
4	:	3	:	7

dòbòli

bala ye dòròmè 21 432 sòrò tigasana yòrò la.
dòròmè 6573 bɔra a la ka juru sara.
a tò tora joli ye bala bolo ?

dòbòli : $21432 - 6573 = \text{joli ?}$

jateminè :

$$\begin{array}{r}
 2 \quad \swarrow^{(1)}1 \quad \swarrow^{(1)}4 \quad \swarrow^{(1)}3 \quad \swarrow^{(1)}2 \\
 - \quad \begin{array}{r}
 +1 \quad 6 \quad +1 \quad 5 \quad +1 \quad 7 \quad +1 \quad 3 \\
 \hline
 1 \quad 4 \quad 8 \quad 5 \quad 9
 \end{array}
 \end{array}$$

- 3 bɔlen 2 la, o tɛ se ka kè. 3 bɔlen 12 la, o ye 9 ye. 9 bè sèbèn, 1 bè kafo numan fè bɔtaw kan.
- 1 kafolen ni 7 ye 8 ye. 8 bɔlen 3 la, o tɛ se ka kè. 8 bɔlen 13 la, o ye 5 ye. 5 bè sèbèn, 1 bè kafo numan fè bɔtaw kan.
- 1 kafolen ni 5 ye 6 ye. 6 bɔlen 4 la, o tɛ se ka kè. 6 bɔlen 14 la, o ye 8 ye. 8 bè sèbèn, 1 bè kafo numan fè bɔtaw kan.
- 1 kafolen ni 6 ye 7 ye. 7 bɔlen 1 la, o tɛ se ka kè. 7 bɔlen 11 la, o ye 4 ye. 4 bè sèbèn, 1 bè kafo numan fè bɔtaw kan.
- 1 kafolen bɔlen 2 la, o ye 1 ye. 1 bè sèbèn.

jaabi : $21432 - 6573 = 14859$
dòròmè 14859 tora bala bolo.

i yèrè k'a lajè :	256	1320	22351
	- 167	- 445	- 17480
	=	=	=

$435 - 196 =$ $1921 - 976 =$
olu jaabi bè nyè 51 la.

n'i sera k'o faamuya, o ye dòbòli nyèdònnen ye i fè o tuma, i yèrè bè se k'i ka fènw jate, fèn o fèn, ni dòbòli ka kan ka kè k'u jate dòn.

madi muso ye marabaatiga labèn, ka taa n'a ye sugu la. a y'o feere dòròmè 135. jaba santa fana taara a bolo. a y'o feere dòròmè 685.

dòròmè 290 bora o wari la ka taafe kelen san, ani dòròmè 375, ka kè barama sòngò ye. dòròmè 75 fana donna jègè jalan na. wari tò tora joli ye madi muso bolo?

n'an b'a fè k'o dòn, fo an ka jate minè saba de kè : fòlò ye kafoli ye, ka wari sòròlen jate dòn. filanan ye kafoli ye, ka wari dunnen jate dòn. sabanan ye dòbòli ye, ka wari dunnen bə wari sòròlen na.

jate minè fòlò :
$$\begin{array}{r} (1)(1) \\ 135 \\ + 685 \\ \hline = 820 \end{array}$$

wari sòròlen bə bèn min ma, o ye dòròmè 135 + 685 = dòròmè 820

jate minè filanan :
$$\begin{array}{r} (2)(1) \\ 290 \\ 375 \\ + 75 \\ \hline = 740 \end{array}$$

wari dunnen bə bèn min ma, o ye dòròmè 290 + 375 + 75 = dòròmè 740

jate minè sabanan :
$$\begin{array}{r} 820 \\ - 740 \\ \hline = 80 \end{array}$$

wari tò tora min ye, o ye dòròmè 820 - 740 = dòròmè 80

jaabi : doròmè 80 tora madi muso bolo.

i ka jate minè uniw lajè :
$$\begin{array}{r} 358 \\ - 209 \\ \hline = 149 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 974 \\ 624 \\ + 406 \\ \hline = 1904 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1353 \\ + 6255 \\ \hline = 7608 \end{array}$$

490 - 345 = 1730 - 695 =
1425 + 3200 + 56 + 747 =

olu jaabi bə nyè 51 la.

sigiyòròmali

tilema fè, madi denké ye waati dō kè baara la bamakò. mōgò dō y'a bila tufa gosi la, k'a sara, tufaden kelen o kelen, dòròmè fila. a ye tufaden 1043 gosi. a ye dòròmè joli sòrò ?

kafoli kòni bə se ka k'o jate dòn, n'i bə fila fila... dòn kan, fo sinyè 1043.

sigiyòròmali de ka tel: n'o ye.

o ye : 2 sigiyòròma 1043, o ye joli ye ?

walima : 2 x 1043 = joli ?

walima : 1043 x 2 = joli ?

jate minè :

- kelenw ka so :

2 sigiyòròma 3, o ye 6 ye.

6 bə sèbèn 3 jukòrò.

- biw ka so :

2 sigiyòròma 4, o ye 8 ye.

8 bə sèbèn 4 jukòrò.

- kè mèw ka so :

2 sigiyòròma 0, o ye 0 ye. 0 bə sèbèn 0 jukòrò.

- baaw ka so :

2 sigiyòròma 1, o ye 2 ye. 2 bə sèbèn 1 jukòrò.

jaabi : 1043 x 2 = 2086

madi denké ye dòròmè 2086 sòrò.

n'i y'a kòlòsi, i b'a dòn ka o sigiyòròmali tè se ka kè n'i ma 2 sigiyòròmaw dòn.

n'i b'a fè ka se sigiyòròmali la, fo i ka jateden kelen kelen sigiyòròmaw dòn. olu sèbènnen filè nyè 52 la.

i yèrè k'a lajè :
$$\begin{array}{r} 1223 \\ \times 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1432 \\ \times 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 122 \\ \times 4 \\ \hline \end{array}$$

1302 x 3 =

143 x 2 =

1210 x 4 =

jaabiw bə nyè 51 la.

sigiyòròmali

madi ka dugu m̀gòkòròbaw y'a f̀ ko m̀gò o m̀gò bè nisòngò sara, o kelen kelen ka d̀ròmè 5 b̀, walasa taji ne se ka san balikukalan kama.

nisòngòb̀law bè m̀gò 1 317 b̀. d̀ròmè joli ka kan ka s̀rò ?

sigiyòròmali : $5 \times 1317 = \text{joli ?}$
 walima : $1317 \times 5 = \text{joli ?}$

jateminè :

i bè 5 sigiyòròmaw lajè nyè 52 la.

- 5 sigiyòròma 7, o ye 35 ye. 35 ye jateden fila ye. olu fila tè se ka sèbèn so kelen kòndò. o la, 5 bè sèbèn kelenw ka so. bawo, o ye kelen kelen jate ye.

3 ye bi jate, o b̀ kafo ni s̀ròlenw kan.

- 5 sigiyòròma 1, o ye 5 ye. 5 s̀ròlen ni 3 kafolen ye 8 ye. 8 bè sèbèn 1 jukòrò biw ka so.

- 5 sigiyòròma 3, o ye 15 ye. 15 ye jateden fila ye. olu fila tè se ka sigi so kelen kòndò. o la, 5 bè sèbèn 3 jukòrò. bawo, o ye kèmè kèmè jate ye. 1 ye baa jate ye. o bè kafo baa s̀ròlenw kan.

- 5 sigiyòròma 1, o ye 5 ye. 5 s̀ròlen ni 1 kafolen, o ye 6 ye. 6 bè sèbèn 1 jukòrò.

jaabi : $1317 \times 5 = 6585$
 d̀ròmè 6585 de bè s̀rò.

i yèrè k'a lajè :

4636
x 2
=

3118
x 4
=

$308 \times 6 =$ $1526 \times 4 =$

jaabiw bè nyè 51 la.

baa	kèmè	bi	kelen
1	3	1	7
6	(1)5	8	(3)5

sigiyòròmali

nin ye m̀gò 7 ye. a m̀gò 7 kelen o kelen, dulòkiba 7 bè o b̀e kan na. dulòki kelen o kelen, jufa 7 bè o b̀e la. o jufa kelen o kelen, d̀ròmè 7 bè o b̀e kòndò. a kuru wari ka kan ka bèn joli ma ? dulòki kuru jufa ka kan ka bèn joli ma ? dulòki kuru ye joli ye ?

jateminè : i bè 7 sigiyòròmaw lajè nyè 52 la.

dulòki kuru ye : $7 \times 7 = 49$

dulòki kuru jufa ye : $49 \times 7 = \text{joli ?}$

- 7 sigiyòròma 9 ye 63 ye. 3 bè sèbèn, 6 bè kafo numan fè ta s̀ròlenw kan.
 - 7 sigiyòròma 4 ye 28 ye. 28 s̀ròlen ni 6 kafolen ye 34 ye. 4 bè sèbèn, 3 bè kafo numan fè ta s̀ròlenw kan.
 - 3 kafolen bè sèbèn.
- dulòki kuru jufa ye 343 ye.

wari ye : $343 \times 7 = \text{joli ?}$

- $7 \times 3 = 21$. 1 bè sèbèn, 2 bè kafo numan fè ta s̀ròlenw kan.
- $7 \times 4 = 28$. 28 s̀ròlen ni 2 kafolen ye 30 ye. 0 bè sèbèn, 3 bè kafo numan fè ta s̀ròlenw kan.
- $7 \times 3 = 21$. 21 s̀ròlen ni 3 kafolen ye 24 ye. 4 bè sèbèn, 2 bè kafo numan fè ta s̀ròlenw kan.
- 2 kafolen bè sèbèn.

wari ye d̀ròmè 2401 ye.

i yèrè k'a lajè :

muso naani bè bala fè. a muso 4 kelen kelen ye den 4 s̀rò. d̀ròmè 4 dira o den kelen kelen bèe ma. u y'o kè ka tagalagomi san, tagalagomiden naani, d̀ròmè. o kèra tagalagomiden joli ye ?

o jaabi bè nyè 51 la.

	4	9
x	7	3
+3	+6	
3	(3)4	(6)3

	3	4	3
x	7	3	1
+2	+3	+2	
2	4	0	1

sigiyòròmali

julakè ye madi ka malo san, mure nyè kelen o kelen, dòròmè 35. a bènna mure nyè 127 ma. madi ye dòròmè joli sòrò ?

sigiyòròmali : $35 \times 127 =$ joli ?
walima : $127 \times 35 =$ joli ?

$$\begin{array}{r} \text{x} \quad 1 \quad 2 \quad 7 \\ \hline \quad 6 \quad 3 \quad 5 \\ 3 \quad 8 \quad 1 \\ \hline 4 \quad 4 \quad 4 \quad 5 \end{array}$$

jateminè :

35 ye jateden fila ye.
sigiyòròmali bè daminè ni kinin fè jateden ye, n'o ye 5 ye.
i bè 5 sigiyòròmaw lajè nyè 52 la.

- $5 \times 7 = 35$. 5 bè sèbèn, 3 bè kafo numan fè ta sòròlenw kan.
- $5 \times 2 = 10$. 10 sòròlen ni 3 kafolen ye 13 ye. 3 bè sèbèn, 1 bè kafo numan fè ta sòròlenw kan.
- $5 \times 1 = 5$. 5 sòròlen ni 1 kafolèn ye 6 ye. 6 bè sèbèn.

o kò fè, i bè na numan fè ta la, n'o ye 3 ye.
i bè 3 sigiyòròmaw lajè nyè 52 la.

- $3 \times 7 = 21$. 21 ye biw jate ye. o la, 1 bè sèbèn biw ka so 3 jukòrò, 2 bè kafo numan fè ta sòròlenw kan.
- $3 \times 2 = 6$. 6 sòròlen ni 2 kafolen ye 8 ye. 8 bè sèbèn.
- $3 \times 1 = 3$. 3 bè sèbèn.

a tò ye ka sòròlenw kafo nyògòn kan, so ni so.

- $5 + 0 = 5$. 5 bè sèbèn.
- $3 + 1 = 4$. 4 bè sèbèn.
- $6 + 8 = 14$. 4 bè sèbèn, 1 bè kafo numan fè taw kan.
- 1 kafolen ni 3 ye 4 ye. 4 bè sèbèn.

jaabi : $127 \times 35 = 4445$
madi ye dòròmè 4445 sòrò.

$$\begin{array}{r} \text{i yèrè k'a lajè :} \quad 247 \quad 1542 \quad 309 \\ \quad \quad \quad \times 34 \quad \quad \quad \times 26 \quad \quad \quad \times 45 \\ \hline \end{array}$$

$731 \times 41 =$ $643 \times 82 =$
jaabiw bè nyè 51 la.

i k'i jija tuma o tuma, ka jatedenw sèbèn nyògòn jukòrò konyuman, jateden kelen kelen ka kè a ka so kòndò.

sigiyòròmali

dugu kòndò nisòngòsarala mana kè mògò 1032 ye, ka nisòngò kè dòròmè 574 ye, o bè bèn dòròmè joli ma ?

sigiyòròmali : $574 \times 1032 =$ joli ?
walima : $1032 \times 574 =$ joli ?

jateminè :

574 ye jateden saba ye.

sigiyòròmali bè daminè ni kinin fè jateden ye, n'o ye 4 ye.
- i bè 4 sigiyòròmaw lajè nyè 52 la.
- 4 sigiyòròma 1032 bè jateminè, k'a sòròlen sèbèn, n'o ye 4128 ye.
a sèbèntò, i bè kinin fè jateden bèn 4 jukòròla ma.

$$\begin{array}{r} 1032 \\ \times 574 \\ \hline 4128 \\ 7224 \\ 5160 \\ \hline 592368 \end{array}$$

i bè na numan fè ta la, n'o ye 7 ye.
- i bè 7 sigiyòròmaw lajè nyè 52 la.
- 7 sigiyòròma 1032 bè jateminè, k'a sòròlen sèbèn, n'o ye 7224 ye. a sèbèntò, i bè kinin fè jateden bèn 7 jukòròla ma.

i bè na numan fè ta la, n'o ye 5 ye.
- i bè 5 sigiyòròmaw lajè nyè 52 la.
- 5 sigiyòròma 1032 bè jateminè, k'a sòròlen sèbèn, n'o ye 5160 ye. a sèbèntò, i bè kinin fè jateden bèn 5 jukòròla ma.

a tò ye ka sòròlenw kafo nyògòn kan, so ni so.
o bè bèn 592368 ma.

jaabi : $1032 \times 574 = 592368$
dugu nisòngò bè bèn dòròmè 592368 ma.

$$\text{i yèrè k'a lajè :} \quad \begin{array}{r} 547 \quad 1852 \quad 2161 \\ \times 143 \quad \times 268 \quad \times 452 \end{array}$$

$227 \times 192 =$ $1312 \times 913 =$

jaabiw bè nyè 51 la.

sigiyòròmali

julakè ye madi muso ka jaba san, kilo o kilo dòròmè 90. o bèna kilo 114 ma. madi muso ye dòròmè joli sòrò ? n'a tun kèra kilo o kilo dòròmè 105 ye, madi muso tun bè joli sòrò ?

sigiyòròmali fòlò : $90 \times 114 = \text{joli ?}$

walima $114 \times 90 = \text{joli ?}$

$$\begin{array}{r} 114 \\ \times 90 \\ \hline 10260 \end{array}$$

jateminè :

90 kinin fè jateden ye 0 ye. 0 sigiyòròma kun tè. i bè 0 sèbèn 0 jukòrò, ka na numan

fè ta la, n'o ye 9 ye. i bè 9 sigiyòròmaw lajè nyè 52 la.

9 sigiyòròma 114 bè jateminè, k'a sòròlen sèbèn, n'o ye 1026 ye. a sèbèntò, i bè kinin fè jateden bèn 9 jukòròla ma.

jaabi : $114 \times 90 = 10260$

madi muso ye dòròmè 10260 sòrò.

sigiyòròmali filanan : $105 \times 114 = \text{joli ?}$

walima $114 \times 105 = \text{joli ?}$

$$\begin{array}{r} 114 \\ \times 105 \\ \hline 570 \\ 1140 \\ \hline 11970 \end{array}$$

jateminè :

105 ye jateden saba ye.

sigiyòròmali bè daminè ni kinin fè

jateden ye, n'o ye 5 ye.

i bè 5 sigiyòròmaw lajè nyè 52 la.

5 sigiyòròma 114 bè jateminè, k'a sòròlen

sèbèn, n'o ye 570 ye. a sèbèntò, i bè kinin fè jateden bèn 5 jukòròla ma.

i bè na numan fè ta la, n'o ye 0 ye. 0 sigiyòròma kun tè. i bè 0 sèbèn 0 jukòrò, ka na numan fè ta la, n'o ye 1 ye.

1 sigiyòròma 114 bè jateminè, k'a sòròlen sèbèn, n'o ye 114 ye. a sèbèntò, i bè kinin fè jateden bèn 1 jukòròla ma.

i bè sòròlen kafo so ni so. o bè bèn 11970 ma.

jaabi : madi muso tun bè dòròmè 11970 sòrò.

ni 0 bè sigiyòròmali jukòrò jate la, i mana se o yòrò ma, i bè 0 sèbèn o jukòrò, ka na a numan fè jateden na. i b'o sigiyòròma, k'o sòròlen sèbèn 0 numan fè, o sira kelen kan.

dugu kòndò balikukalandenw ye tiga forò sènè balikukalan musakaw kama. tiga kilo 1225 sòròla. a sanna kilo kelen dòròmè 10.

u ye wari bò a la ka taji litiri 100 san, litiri kelen dòròmè 45, ani ka liburu 10 san, liburu kelen dòròmè 80.

wari tò ye joli ye ?

wari min sòròla tiga la, o ye dòròmè 10×1225

walima : $1225 \times 10 = \text{dòròmè } 12250$

wari min donna taji la, o ye

dòròmè $45 \times 100 = \text{dòròmè } 4500$

wari min donna liburuw la, o ye

dòròmè $80 \times 10 = \text{dòròmè } 800$

wari min dunna, o bèe lajèlen ye

dòròmè $4500 + 800 = \text{dòròmè } 5300$

wari tò ye

dòròmè $12250 - 5300 = \text{dòròmè } 6950$

n'i ye sigiyòròmali ninw kòlòsi, i b'a ye ko jate dò sigiyòròma 10 bè sòrò n'i ye 0 sèbèn a kininyan fan fè. a sigiyòròma 100 bè sòrò n'i ye 0 fila sèbèn a kininyan fan fè. o cogo kelen na, a sigiyòròma 1000 bè sòrò n'i ye 0 saba sèbèn a kininyan fan fè.

i yèrè k'a lajè : $347 \times 100 = 1288 \times 1000 =$

$175 \times 308 = 1642 \times 506 =$

jaabiw bè nyè 51 la.

k'a ta liburu in nyè 35 la, ka n'a bila a nyè 41 la, n'i sera k'o kòndò fènw bèe faamuya, o ye sigiyòròmali nyèdònnen ye i fè. o tuma, i yèrè bè se k'i ka fènw jate, fèn o fèn, ni sigiyòròmali ka kan ka kè k'u jate dòn.

tilali

dununfola saba tun bè denmisènw ka piriyele la su rò.
wari min dira u ma, o kèra döròmè 695 ye.
dununfola kelen kelen ta ye döròmè joli ye ?

n'an b'a fè k'o dòn, fo an ka tilali de kè, k'a fò :
döròmè 695 tilalen 3 cè, o ye joli ye ?
walimà : 695 : 3 = joli ?

jateminè :
tilali ni jateminè tów tè
kelen ye. tilali bè daminè
numan fè jateden de la.

$$\begin{array}{r} 695 \overline{) 3} \\ \underline{-6} \\ 09 \\ \underline{-9} \\ 05 \\ \underline{-3} \\ 2 \end{array}$$

- jateden kelen bè ta numan fè, o ye 6 ye
6 tilalen 3 cè, o ye 2 ye. 2 bè sèbèn kinin fè jukòròla la.
o kò, sigiyòròmali bè kè :
 $2 \times 3 = 6$ ka 6 sèbèn numan fè 6 jukòrò.
dòbòli bè kè : $6 - 6 = 0$, ka 0 sèbèn numan fè 6 jukòrò.
- i bè na 9 la, ka 9 jigin 0 kinin fè. 9 tilalen 3 cè,
o ye 3 ye. 3 bè sèbèn kinin fè jukòròla la.
sigiyòròmali bè kè : $3 \times 3 = 9$, ka 9 sèbèn 9 jukòrò.
dòbòli bè kè : $9 - 9 = 0$, ka 0 sèbèn numan fè 9 jukòrò.
- i bè na 5 la, ka 5 jigin 0 kinin fè. 5 tilalen 3 cè,
o ye 1 ye. 1 bè sèbèn kinin fè jukòròla la.
sigiyòròmali bè kè : $1 \times 3 = 3$, ka 3 sèbèn 5 jukòrò.
dòbòli bè kè : $5 - 3 = 2$, ka 2 sèbèn numan fè 3 jukòrò.

min sèbènnen don kinin fè jukòròla la, o ye jaabi ye.
min sèbènnen bè numan fè jukòròla la, o ye tò ye.
jaabi : $695 : 3 = 231$, a tò ye 2 ye. dununfola kelen
kelen bè döròmè 231 sòrò, döròmè 2 bè to.

n'i y'a kòlòsi, i b'a ye ko tilali, sigiyòròmali ni
dòbòli bèe bè kè ka jateden kelen kelen tilali dafa.

i yèrè k'a lajè : $556 \overline{) 5}$ $482 \overline{) 2}$ $397 : 3 =$

jaabiw bè nyè 51 la.

tilali

figa tònì 276 sanna madi ka dugu la. mobili na o na, tònì 6
bè bò a la. mobili bè sinyè joli kè fo k'a bèe ban ?

tilali : $276 : 6 =$ joli ?

jateminè :

jateden kelen mana ta numan fè,
o bè kè 2 ye. 2 tè se ka tila 6 cè.
o tuma, jateden fila de bè ta. o
ye 27 ye.

$$\begin{array}{r} 276 \overline{) 6} \\ \underline{-24} \\ 36 \\ \underline{-36} \\ 0 \end{array}$$

- 27 tilalen 6 cè, o ye joli ye ?
n'i ye 6 sigiyòròmaw lajè nyè 52 la,
i b'a ye ko $6 \times 4 = 24$, ani ko $6 \times 5 = 30$. o la,
5 ka ca, 4 de bè sèbèn kinin fè jukòròla la.
sigiyòròmali bè kè : $4 \times 6 = 24$. 24 bè sèbèn 27 jukòrò.
dòbòli bè kè : $27 - 24 = 3$. 3 bè sèbèn numan fè 4 jukòrò.
- i bè na 6 la. 6 bè jigin 3 kinin fè. o bè kè 36 ye.
36 tilalen 6 cè, o ye joli ye ? n'i ye 6 sigiyòròmaw
lajè nyè 52 la, i b'a ye ko $6 \times 6 = 36$. o la, 6 bè sèbèn
kinin fè jukòròla la.
sigiyòròmali bè kè : $6 \times 6 = 36$. 36 bè sèbèn 36 jukòrò.
dòbòli bè kè : $36 - 36 = 0$. 0 bè sèbèn numan fè 6 jukòrò.

jaabi : $276 : 6 = 46$, a tò ye 0 ye.
mobili bè sinyè 46 kè, foyi tè to.

i yèrè k'a lajè : $132 \overline{) 4}$ $688 \overline{) 8}$
 $425 : 5 =$ $337 : 4 =$

jaabiw bè nyè 51 la.

i k'i jija tuma o tuma ka jatedenw sèbèn
nyògòn jukòrò konyuman, jateden kelen
kelen ka kè a ka so kòndò.

tilali

mògò saba jèra ka ɲunu da. u ye di bɔ ka wari min sòrò a la,
o kèra dòròmè 6270 ye. u kelenkelenna ta ye joli ye ?

tilali : $6270 : 3 =$ joli ?

jateminè :

- jateden kelen bè ta numan fè,
o ye 6 ye.

6 tilalen 3 cè, o ye 2 ye. 2 bè
sèbèn kinin fè jukòròla la.

sigiyòròmali bè kè : $2 \times 3 = 6$.

6 bè sèbèn 6 jukòrò.

dòbòli bè kè : $6 - 6 = 0$. 0 bè sèbèn numan fè 6 jukòrò.

- i bè na 2 la, ka 2 jigin 0 kinin fè.

2 tè se ka tila 3 cè. o la, 0 bè sèbèn kinin fè jukòròla la.

- i bè na 7 la, ka 7 jigin 2 kinin fè. o bè kè 27 ye.

27 tilalen 3 cè, o ye joli ye ? n'i ye 3 sigiyòròmaw lajè
nyè 52 la, i b'a ye ko $3 \times 9 = 27$. o la, 9 bè sèbèn kinin
fè jukòròla la.

sigiyòròmali bè kè : $9 \times 3 = 27$. 27 bè sèbèn 27 jukòrò.

dòbòli bè kè : $27 - 27 = 0$. 0 bè sèbèn numan fè 7 jukòrò.

- i bè na 0 la, ka 0 jigin 0 kinin fè.

0 tè se ka tila 3 cè. o la, 0 bè sèbèn kinin fè jukòròla la.

jaabi : $6270 : 3 = 2090$, a tò ye 0 ye.

u kelenkelenna ta ye dòròmè 2090 ye.

$$\begin{array}{r} 8280 \quad | \quad 4 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 1242 \quad | \quad 6 \\ \hline \end{array}$$

$$1150 : 5 = \quad 4509 : 9 = \quad 1323 : 6 =$$

jaabiw bè nyè 51 la.

$$\begin{array}{r} 6270 \quad | \quad 3 \\ \hline -6 \quad \quad \quad 2090 \\ 027 \\ -27 \\ \hline 00 \end{array}$$

tilali

dòròmè 280 bè balikukalandenw ka kèsu kòndò. u ko k'u b'a
kè ka liburuw san. liburu kelen sòngò ye dòròmè 25 ye.
liburu joli bè sòrò ?

tilali : $280 : 25 =$ joli ?

jateminè :

- 25 ye jateden fila ye. o la,
jateden fila bè ta numan fè.
o ye 28 ye.

28 tilalen 25 cè, o ye 1 ye.

1 bè sèbèn kinin fè jukòròla la.

sigiyòròmali bè kè : $25 \times 1 = 25$. 25 bè sèbèn 28 jukòrò.

dòbòli bè kè : $28 - 25 = 3$. 3 bè sèbèn numan fè 5 jukòrò.

- i bè na 0 la, k'a jigin 3 kinin fè. o bè kè 30 ye.

30 tilalen 25 cè, o ye 1 ye. 1 bè sèbèn kinin fè jukòròla
la.

sigiyòròmali bè kè : $25 \times 1 = 25$. 25 bè sèbèn 30 jukòrò.

dòbòli bè kè : $30 - 25 = 5$. 5 bè sèbèn numan fè 5 jukòrò.

jaabi : $280 : 25 = 11$, a tò ye 5 ye.

liburu 11 bè sòrò, dòròmè 5 bè to.

$$\begin{array}{r} 280 \quad | \quad 25 \\ \hline -25 \quad \quad \quad 11 \\ 30 \\ -25 \\ \hline 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 355 \quad | \quad 32 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 144 \quad | \quad 12 \\ \hline \end{array}$$

$$231 : 11 =$$

jaabiw bè nyè 51 la.

tilali

dugu kòndò mǎgòw bè tìga bòrè 468 ta wotoro la, ka taa tìgasan yòrò la. wotoro bè se ka bòrè 13 ta sinyè kelen na. wotoro bè sinyè joli kè ?

tilali : $468 : 13 = \text{joli ?}$

jateminè :

- 13 ye jateden fila ye. jateden fila bè ta numan fè. o ye 46 ye. 46 tilalen 13 cè, o ye joli ye ? o tè se ka dòn, fo ka sègèsègèli kè. n'i ye 4 lajè, i b'a ye ko $4 \times 13 = 52$. o la, 4 ka ca, bawo 52 tè se ka bò 46 la. n'i ye 3 lajè, i b'a ye ko $3 \times 13 = 39$. o bè se ka bò 46 la. 3 bè sèbèn kinin fè jukòrò la. sigiyòròmali bè kè : $3 \times 13 = 39$. 39 bè sèbèn 46 jukòrò. dǎbòli bè kè : $46 - 39 = 7$. 7 bè sèbèn numan fè 9 jukòrò.

- i bè na 8 la, ka 8 jigin 7 kinin fè. o bè kè 78 ye. 78 tilalen 13 cè, o ye joli ye ? sègèsègèli bè kè. n'i ye 5 lajè, i b'a ye ko $5 \times 13 = 65$. o bè se ka bò 78 la, nka a tò bè kè 13 ye. o la, 5 ka dǎgò, bawo 13 yèrè bè se ka tìla 13 cè. o tuma, 6 bè sèbèn kinin fè jukòrò la. sigiyòròmali bè kè : $6 \times 13 = 78$. 78 bè sèbèn 78 jukòrò. dǎbòli bè kè : $78 - 78 = 0$. 0 bè sèbèn numan fè 8 jukòrò.

jaabi : $468 : 13 = 36$, a tò ye 0 ye. wotoro bè sinyè 36 kè, foyi tè to.

sègèsègèli in kè cogo :

i bè sigiyòròmali kè. i mana min sòrò, n'o ka ca ni jate talen ye numan fè, o kòrò ye ko jateden sègèsègèlen ka ca. n'o bè se ka bò jateden talen na numan fè, n'a tò ma dǎgòya kinin fè san fè jate la, o kòrò ye ko jateden sègèsègèlen ka dǎgò.

$$\text{i yèrè k'a lajè : } \begin{array}{r} 736 \quad | \quad 14 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 4340 \quad | \quad 12 \\ \hline \end{array}$$

$$864 : 24 = \quad 946 : 29 =$$

jaabiw bè nyè 51 la.

$$\begin{array}{r} 468 \quad | \quad 13 \\ \hline -39 \quad | \\ \hline 78 \quad | \\ -78 \quad | \\ \hline 0 \quad | \end{array}$$

tilali

mǎgò 12 jèra ka saga san, dǎròmè 2500. mǎgò kelen kelen ye dǎròmè joli bò ?

tilali : $2500 : 12 = \text{joli ?}$

jateminè :

- 12 ye jateden fila ye. jateden fila bè ta numan fè. o ye 25 ye. 25 tilalen 12 cè, o ye 2 ye. 2 bè sèbèn kinin fè jukòrò la. sigiyòròmali bè kè : $2 \times 12 = 24$. 24 bè sèbèn 25 jukòrò. dǎbòli bè kè : $25 - 24 = 1$. 1 bè sèbèn numan fè 4 jukòrò.

- i bè na 0 fǎlò la, ka 0 jigin 1 kinin fè. o bè kè 10 ye. 10 tè se ka tìla 12 cè. o la, 0 bè sèbèn kinin fè jukòrò la.

- i bè na 0 filanan na, ka 0 jigin 10 kinin fè. o bè kè 100 ye.

100 tilalen 12 cè, o ye joli ye ? sègèsègèli bè kè : n'i ye 7 lajè, i b'a ye ko $7 \times 12 = 84$. o mana bò 100 la, a tò ye 16 ye. 16 ka ca ni 12 ye. o la, 7 ka dǎgò. n'i ye 9 lajè, i b'a ye ko $9 \times 12 = 108$. 108 ka ca ni 100 ye. o la, 9 ka ca.

8 bè sèbèn kinin fè jukòrò la. sigiyòròmali bè kè : $8 \times 12 = 96$. 96 bè sèbèn 100 jukòrò. dǎbòli bè kè : $100 - 96 = 4$. 4 bè sèbèn numan fè 6 jukòrò.

jaabi : $2500 : 12 = 208$, a tò ye 4 ye. mǎgò kelen kelen bè dǎròmè 208 bò, nka dǎròmè 4 sarabali bè to.

$$\text{i yèrè k'a lajè : } \begin{array}{r} 4530 \quad | \quad 15 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 9366 \quad | \quad 23 \\ \hline \end{array}$$

$$6124 : 16 = \quad 7425 : 22 =$$

jaabiw bè nyè 51 la.

$$\begin{array}{r} 2500 \quad | \quad 12 \\ \hline -24 \quad | \\ \hline 100 \quad | \\ -96 \quad | \\ \hline 4 \quad | \end{array}$$

nisòngòbòla ye mògò 23 ye madi ka du kòndò. madi ka du nisòngò bèe lajèlen bènna dòròmè 12650 ma. mògò kelen nisòngò ye joli ye ?

tilali : $12650 : 23 = \text{joli ?}$

$$\begin{array}{r|l} 12650 & 23 \\ -115 & 550 \\ \hline 115 & \\ -115 & \\ \hline 00 & \end{array}$$

- jateden fila mana ta numan fè, o bè kè 12 ye. 12 tè se ka tila 23 cè. o la, jateden saba bè ta. o ye 126 ye. 126 tilalen 23 cè, o ye joli ye ? sègèsègèli bè kè :

n'i ye 6 lajè, i b'a ye ko $6 \times 23 = 138$. o ka ca ni 126 ye. o la, 6 ka ca. n'i ye 5 lajè, i b'a ye ko $5 \times 23 = 115$. o mana bò 126 la, a tò tè 23 bò. o la, 5 bè sèbèn kinin fè jukòròla la. sigiyòròmali bè kè : $5 \times 23 = 115$. 115 bè sèbèn 126 jukòrò. dóbòli bè kè : $126 - 115 = 11$. 11 bè sèbèn numan fè 15 jukòrò.

- i bè na 5 la, ka 5 jigin 11 kinin fè. o bè kè 115 ye. 115 tilalen 23 cè, o ye 5 ye. 5 bè sèbèn kinin fè jukòròla la. sigiyòròmali bè kè : $5 \times 23 = 115$. 115 bè sèbèn 115 jukòrò. dóbòli bè kè : $115 - 115 = 0$. 0 bè sèbèn numan fè 5 jukòrò.

- i bè na 0 la, ka 0 jigin 0 kinin fè. 0 tilalen 23 cè, o tè se ka kè. o la, 0 bè sèbèn kinin fè jukòròla la.

jaabi : $12650 : 23 = 550$, a tò ye 0 ye. mògò kelen nisòngò ye dòròmè 550 ye.

$$\begin{array}{r|l} 1478 & 43 \\ \hline & \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r|l} 63769 & 82 \\ \hline & \\ \hline \end{array}$$

$$20000 : 25 = \quad 1950 : 50 =$$

jaabiw bè nyè 51 la.

mali yòrò dów la, cikèlaw yèrè bè u ka sènèfènw sannifeere ko bèe nyènabò. o la, u ka sènèfèn kilo kè mè o kè mè mana san, dòròmè 40 bè fara o sòngò kan, k'a di u ma. ni tóni 92 sanna dugu min kòndò, joli bè sòrò ?

a jirala liburu in nyè 24 la ko tóni 92 ye kilo 92000 ye. kilo kè mè joli bè bò a la ? walima : $92000 : 100 = \text{joli ?}$

- 100 ye jateden saba ye. jateden saba bè ta numan fè. o ye 920 ye. 920 tilalen 100 cè, o ye 9 ye. 9 bè sèbèn kinin fè jukòròla la. sigiyòròmali : $9 \times 100 = 900$. dóbòli : $920 - 900 = 20$. 20 bè sèbèn numan fè 900 jukòrò.

$$\begin{array}{r|l} 92000 & 100 \\ -900 & 920 \\ \hline 200 & \\ -200 & \\ \hline 00 & \end{array}$$

- i bè na 0 la, ka 0 jigin 20 kinin fè. o bè kè 200 ye. 200 tilalen 100 cè, o ye 2 ye. 2 bè sèbèn kinin fè jukòròla la. sigiyòròmali : $2 \times 100 = 200$. 200 bè sèbèn 200 jukòrò. dóbòli : $200 - 200 = 0$. 0 bè sèbèn numan fè 200 jukòrò.

- i bè na 0 la, ka 0 jigin 0 kinin fè. 0 tè se ka tila 100 cè. o la, 0 bè sèbèn kinin fè jukòròla la.

jaabi : kilo kè mè sigiyòròma 920 bè bò tóni 92 la.

sigiyòròmali bè kè ka wari sòròta jate dòn :
dòròmè $40 \times 920 =$ dòròmè 36800.

$$\begin{array}{r} 920 \\ \times 40 \\ \hline 36800 \end{array}$$

jaabi : dòròmè 36800 bè sòrò.

n'i ye tilali in kòlòsi, i b'a ye ko n'i ye 92000 kinin fè 0 fila faga ka bò yen, o ye a tilalen ye 100 cè. o cogo kelen na, n'i ye jate min kinin fè 0 kelen faga ka bò yen, o ye a tilalen ye 10 cè. n'i ye a kinin fè 0 saba faga ka bò yen, o ye a tilalen ye 1000 cè. ni kinin fè jateden tè 0 ye, a bè bò yen, nka a bè kè tilali tò ye, i n'a fò, $1325 : 10 = 132$, a tò ye 5 ye. $54345 : 100 = 543$, a tò ye 45 ye.

i yèrè k'a lajè : $4372 : 10 = \quad 7349 : 100 =$

jaabiw bè nyè 51 la.

dugu kòndò dutigi 19 jèra ka furamara yòrò dò labèn. u ye niwakini kisè 380 san, niwakini kisè kelen dòròmè 3. u ye asipirini kisè 190 san, asipirini kisè kelen dòròmè 5. u ye furakèli minèn 5 san, o kelen kelen dòròmè 185, ka alikòli buteli kelen san dòròmè 253.

o bée lajèlen ye joli ye ? m̀d̀g̀ò kelen b̀e joli b̀ò ?

niwakini kisè s̀ng̀ò b̀e nyini f̀òl̀ò :
o ye d̀òròmè 3 x 380 = d̀òròmè 1140.

$$\begin{array}{r} 380 \\ \times 3 \\ \hline 1140 \end{array}$$

asipirini kisè s̀ng̀ò b̀e nyini :
o ye d̀òròmè 5 x 190 = d̀òròmè 950.

$$\begin{array}{r} 190 \\ \times 5 \\ \hline 950 \end{array}$$

furakèli minèn s̀ng̀ò b̀e nyini :
o ye d̀òròmè 185 x 5 = d̀òròmè 925.

$$\begin{array}{r} 185 \\ \times 5 \\ \hline 925 \end{array}$$

fèn sannen b̀e lajèlen s̀ng̀ò b̀e nyini :
d̀òròmè 1140 + 950 + 925 + 253 = d̀òròmè 3268

$$\begin{array}{r} 1140 \\ 950 \\ 925 \\ + 253 \\ \hline 3268 \end{array}$$

m̀d̀g̀ò kelen b̀e min b̀ò, o ye
d̀òròmè 3268 : 19 = d̀òròmè 172.

$$\begin{array}{r} 3268 \overline{) 19} \\ - 19 \\ \hline 136 \\ - 133 \\ \hline 38 \\ - 38 \\ \hline 0 \end{array}$$

jatenyini ninw nyògòn na, i k'i jan to kelen na : kafoli ni d̀òb̀òli la, fèn hakè minw b̀e jateminè, olu ka kan ka kè fèn suguya kelen ye tuma b̀e. i n'a f̀ò, d̀òròmè ni d̀òròmè, kilo ni kilo, walima t̀òni ni t̀òni. sigiyòròmali ni tilali la, fèn hakè minw b̀e jateminè, olu b̀e se ka kè fèn suguya fila ye, i n'a f̀ò, m̀d̀g̀ò ni d̀òròmè, mobili ni t̀òni, walima kilo ni b̀òrè.

ayiwa, nin ye jate liburinin f̀òl̀ò kalannen ye i f̀è. n'i sera k'o faamuya, i b̀e se ka jateminè caman kè. nka, i kana nin liburu in fili dè. jateminè minw s̀èb̀ennen b̀e, i ka segin olu kan tuma ni tuma. i b'olu kè, k'u jaabiw lajè nyè 51 la. n'i y'a ye ko fili donna i ka jateminè la, i b̀e kunnafoniw kalan ko kura, k'i fili yòrò nyini. o mana kè, fili b̀e kè sababu ye ka i ka kalan sinsi ka taa a f̀è.

jaabiw

- nyè 27 : 753 983 3958 3743 33477
- nyè 28 : 7578 17855 38987 4163 16678
- nyè 29 : 981 8391 32080 4150 5205
- nyè 30 : 1410 2717
- nyè 31 : 315 411 2111 11110 124
- nyè 32 : 412 627 192 1118 2071
- nyè 33 : 89 875 4871 239 945
- nyè 34 : 149 2004 7608 145 1035 5428
- nyè 35 : 3669 2864 488 3906 286 4840
- nyè 36 : 9272 12472 1848 6104
- nyè 37 : 256
- nyè 38 : 8398 40092 13905 29971 52726
- nyè 39 : 78221 496336 976772 43584 1197856
- nyè 41 : 34700 1288000 53900 830852
- nyè 42 : 111, a t̀ò ye 1 ye. 241 132, a t̀ò ye 1 ye.
- nyè 43 : 33 86 85 84, a t̀ò ye 1 ye.
- nyè 44 : 2070 207 230 501 220, a t̀ò ye 3 ye.
- nyè 45 : 11, a t̀ò ye 3 ye. 12 21
- nyè 46 : 52, a t̀ò ye 8 ye. 361, a t̀ò ye 8 ye. 36
32, a t̀ò ye 18 ye.
- nyè 47 : 302 407, a t̀ò ye 5 ye. 382, a t̀ò ye 12 ye.
337, a t̀ò ye 11 ye.
- nyè 48 : 34, a t̀ò ye 16 ye. 777, a t̀ò ye 55 ye. 800 39
- nyè 49 : 437, a t̀ò ye 2 ye. 73, a t̀ò ye 49 ye.

sigiyōrdmaw

1

2

3

4

5

$1 \times 0 = 0$	$2 \times 0 = 0$	$3 \times 0 = 0$	$4 \times 0 = 0$	$5 \times 0 = 0$
$1 \times 1 = 1$	$2 \times 1 = 2$	$3 \times 1 = 3$	$4 \times 1 = 4$	$5 \times 1 = 5$
$1 \times 2 = 2$	$2 \times 2 = 4$	$3 \times 2 = 6$	$4 \times 2 = 8$	$5 \times 2 = 10$
$1 \times 3 = 3$	$2 \times 3 = 6$	$3 \times 3 = 9$	$4 \times 3 = 12$	$5 \times 3 = 15$
$1 \times 4 = 4$	$2 \times 4 = 8$	$3 \times 4 = 12$	$4 \times 4 = 16$	$5 \times 4 = 20$
$1 \times 5 = 5$	$2 \times 5 = 10$	$3 \times 5 = 15$	$4 \times 5 = 20$	$5 \times 5 = 25$
$1 \times 6 = 6$	$2 \times 6 = 12$	$3 \times 6 = 18$	$4 \times 6 = 24$	$5 \times 6 = 30$
$1 \times 7 = 7$	$2 \times 7 = 14$	$3 \times 7 = 21$	$4 \times 7 = 28$	$5 \times 7 = 35$
$1 \times 8 = 8$	$2 \times 8 = 16$	$3 \times 8 = 24$	$4 \times 8 = 32$	$5 \times 8 = 40$
$1 \times 9 = 9$	$2 \times 9 = 18$	$3 \times 9 = 27$	$4 \times 9 = 36$	$5 \times 9 = 45$

6

7

8

9

0

$6 \times 0 = 0$	$7 \times 0 = 0$	$8 \times 0 = 0$	$9 \times 0 = 0$	$0 \times 0 = 0$
$6 \times 1 = 6$	$7 \times 1 = 7$	$8 \times 1 = 8$	$9 \times 1 = 9$	$0 \times 1 = 0$
$6 \times 2 = 12$	$7 \times 2 = 14$	$8 \times 2 = 16$	$9 \times 2 = 18$	$0 \times 2 = 0$
$6 \times 3 = 18$	$7 \times 3 = 21$	$8 \times 3 = 24$	$9 \times 3 = 27$	$0 \times 3 = 0$
$6 \times 4 = 24$	$7 \times 4 = 28$	$8 \times 4 = 32$	$9 \times 4 = 36$	$0 \times 4 = 0$
$6 \times 5 = 30$	$7 \times 5 = 35$	$8 \times 5 = 40$	$9 \times 5 = 45$	$0 \times 5 = 0$
$6 \times 6 = 36$	$7 \times 6 = 42$	$8 \times 6 = 48$	$9 \times 6 = 54$	$0 \times 6 = 0$
$6 \times 7 = 42$	$7 \times 7 = 49$	$8 \times 7 = 56$	$9 \times 7 = 63$	$0 \times 7 = 0$
$6 \times 8 = 48$	$7 \times 8 = 56$	$8 \times 8 = 64$	$9 \times 8 = 72$	$0 \times 8 = 0$
$6 \times 9 = 54$	$7 \times 9 = 63$	$8 \times 9 = 72$	$9 \times 9 = 81$	$0 \times 9 = 0$